

Sátoraljauhely

Vármegyház

II. udvar, 1. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik
havonként.Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengőHirdetések
díjszabás szerint.

Főszerkesztő;

Dr. Bátor **WALDBOTT FRIGYES**
elnök.A Zempléni vármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő:

ENGELBERTH REZSŐ
ügyvezető titkár**Mezőgazdasági rovat**Rovatvezető: **Dr. Bátor Waldbott Frigyes**
Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke.**Dermesztő tél — tavaszi árvíz,
fagy és jégverés**

Még alig engedett az 1939/1940-es kegyetlen tél emberemlékezett óta nem tapasztalt szigora, még lélegzetfojtottan figyeltük az egyes helyeken több méteres hótakaró alatt szunyadt őszi vetések sorsát, még remegő aggodalommal vártuk a szibériai hidegeket átszenvedett gyümölcsfaíink, szőlőtőkékünk életmegnyilvánulásait, amikor félrevert harangok kísérteties zugása egy újabb, arányaiiban még nagyobb és végzetesebb veszedelemre figyelmeztette gondterhelt gazdáinkat.

Jött az árvíz s átszánglított fél vármegyénken.

A megemelt jégtábták félelmetes gyorsasággal rohantak lefelé s egy-egy nagyobb akadállynál olyan torlaszokat alkottak, melyek a percnként óriási mértékben növekedő víztömeget feltartóztatták és meggátolták lefolyásában. A Ronyva, a Fehér patak, a Tice és a többi kisebb patakok, továbbá a Bodrog, a Latorca, az Ondava, a Hernád, Sajó és Tisza kiléptek medrükből s percek alatt árasztották el a völgyeket s számtalan esetben döntöttek romba házakat, tettek hajléktalanokká ezeket s tönkretették a szántóföldi mivélés alatt álló területek őszi vetéseit.

Az árvíz kártétele rendkívül nagyarányú volt s a kormányzó ur öfóméltósága által kezdeményezett segélyezési akció bármily szép eredménnyel járt is, a társadalom bármily nagylelkűséggel sietett is a bajbajutottak támogatására, a társadalmi megmozdulás eredményeképen csak részben kártalaníthatók az önhibájukon kívül bajba jutott gazdatársaink.

De még be sem fejeződhetett a segélyezési mozgalom, a mélyebb fekvésekről még le sem vonulhattak a visszamaradt víztömegek, amikor

egy újabb elemi csapás lehetősége vetette előre árnyékát.

Az átlagnál melegebb áprilisév átmenetnélküli nagyarányú hőszüvedéssel fordult májusra. Az alig néhány napos felmelegedés lehetővé tette ugyan az elkésett tavaszi munkálatok részbeni elvégzését, a kifagyott vagy kiázott őszi kizsántását, majd a tavasziak elvetését illetve ültetését, de a rohamosan megindult vegetáció hatására gyors fejlődésnek indult növényzetet a hirtelen visszatért hideg időjárás fagyveszéllyel fenyegette.

És jöttek a fagyosszentek!

Ami átvészelt a dermesztő hidegeket, amit elkerült a hömpölygő ár, azt megtizedelte vagy elpusztította a Szervác, Pongrác és Bonifáchozta májusi fagy és jég.

A szőlők 10—25%-os fagykárt szenvedtek és még felbecsülhetetlen az a kár, amit a májusi fagyok a mezőgazdasági természetvényekben okoztak.

Tályát és Mádót jelentékeny jégverés is érte.

Az őszi buzavetések általában nagyon gyengék, a tavasziak és kapások későn kerültek földbe, az összetorlódott mezei munkálatokat a rendelkezésre álló csökkent emberi és állati erővel csak igen nagy nehézségek árán lehetséges elvégezni, az általános helyzetkép gazdasági vonatkozásban gondterhes.

Elkeseredni, elcsüggedni még sem szabad!

A kormányzat eddig sem hagyta el bajbajutott gazdáinkat. Kemény magyar akarattal, józan okossággal, s mindenekelőtt a magyarok Istenének segédelmével minden baj csökkenthető és elviselhető!

Mi lett volna . . .

Sok szó esik mostanában az árvizek pusztításáról, az ármentesítő társulatok nehéz munkájáról. A gazdák részéről több panaszt is hallottunk, hogy sok helyen ezen társulatok előre nem látó munkája következtében a gazdák sok kárt szenvedtek. Legyen szabad néhány szót szólnom külö-

nösen a Taktaközi Belvizlevezető Társulat munkájáról, melynek érdekeltiségi területén gazdálkodom és amelynek köszönhetjük, hogy környékünk nem szenvedte végig azokat a borzalmakat, amik más vidékeknek jutott osztályrészül és vidékünk mentesült az árvizek következtében előálló súlyos károktól.

Meglátogattam a Társulat taktaföldvári és tiszadobi telepét. Az előbbinél 2 szivattyú dolgozott és másodpercenként 3 m³ belvizet emelt át a Taktába, az utóbbinál szintén 2 szivattyú működött, másodpercenként áttemelve 1.6 m³ vizet a Tiszába. Miután a telepek 21 napig teljes üzemből voltak, ezen idő alatt mindkét telep 8.3000.000 m³ vizet szivattyuzott. A tiszadobi telep 1 géppel még ma is dolgozik, földvári telep pedig már csak a szükségnek megfelelően. A teljes üzem részleges leállása óta fentemlített mennyiségén kívül eddig a telepek még két millió m³ vizet emeltek át.

Gondoljuk csak át, hogy mi lett volna velünk, ha ez a nagy mennyiségű víz nem tűnt volna el földjeinkről. Mi lett volna, ha a víz irányítás nélkül a Tiszagátig vonult volna és környékünk a Tiszával, Taktával együtt egy tengert alkotott volna. Gazdáink már panaszkodtak, hogy a tófenékben még nem lehet vetni, holott a Társulathoz nem az a feladata, hogy a tófenékekről is elszívja a vizet. Sajnos, az idén 80 év óta nem tapasztalt, még fel sem jegyzett csapadékok gyűltek össze. A tél hosszú volt, a föld 80—100 cm vastagságban átfagyott, a csatornák, patakok át voltak fagyva és a jégen 1—2 m vastag, kemény hófúvásos hó volt. Még husvét hétfőjén alig olvadt és kedden már a víz elöntötte a környéket. A szivattyúk már ezen a kedden megindultak: a lefolyó hó és víz, amelyet a fagyott föld beszívni nem tudott és amely a hófúvásokon nem tudott áthaladni, 2—3 nap alatt a levezető csatornába szorult. A Társulat igazgató-főmérnöke napról-napra látható volt, fáradságot nem kímélve és mindenütt, ahol az műszakilag csak lehetséges volt, a laposokon összegyűlt vizet, kisebb csatornák és levezető árkok készítésével a vizet levezettette. A tófenékben összegyűlt vizet néhány helyen szivattyúk segítségével a főcsatornába vezettette. Az ő vezetése alatt álló Társulat működésének köszönhető, hogy környékünk nem egész 3%-a szenvedett

kárt, ez a terület is tófenék, amely a csatornák alsó fenékszintjénél is mélyebben fekszik.

Nem kell pálcát törni az ilyen társulatok felett. Mondják, hogy a csatornázás és a Taktaközi Belvizlevezető Társulat felállításától sok nádas eltűnt, a tavakból kiszáradt a víz, a halászat és vadászat kárt szenvedett és a földek szárazabbak lettek.

Lehet, hogy ezáltal a környék lényegtelen kárt szenvedett, de a vízmentesített és lecsapolt terület már sokszorosan több értéket termelt, mint amennyit az idei év okozott. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a Társulat 15 évi működése óta a tófenékek, amelyek eddig mocsarak és lápok voltak, a lecsapolás folytán mezőgazdasági célokat szolgáltak és azokban a gazdák jó termést értek el, vagyis 15 éven keresztül a földet a gazdák teljes mértékben kihasználhatták. Mi lett volna, ha nem lett volna a Társulat és nem állt volna a mostani vezetés mellett a helyzetnek azon a magaslátán, amit eddig is tapasztalhattunk. Mi lett volna: nyomoruság, jaigatás és a környékünk is emelte volna az árvízkárosultak szomorú és amúgy is nagy seregét.

Taktaszada, 1940 május 5.

Takách Béla
taktaszadai földbirtokos.

Ujítások várhatók a terményértékesítés terén

Megbeszélések folytak illetékes körökben az idei buzaértékesítési rendszerről. Értesülésünk szerint a tavalyi rendszerrel a tapasztalatok kedvezőek voltak, ezen a téren semmiféle változás nem várható.

Változatlanul megmarad a minimális, havonta emelkedő buzaár.

Változás várható a minőségi búzákat értékelésénél. Ennek beváltási árkülönbözetét a tavalyinál kedvezőbben szándékoznak az idén megállapítani.

Az árkérdésre vonatkozóan csak közvetlenül az értékesítési kampány megindulása előtt történik döntés. Az áránál ugyanis figyelembe kell venni a terménymennyiségeket, valamint a külföldi értékesítési árat és a világpiaci árat. Ezek a körülmények jelenleg még áttekint-

Ford traktorhoz Olivér TÁRCSA eladó.

p. MOLNÁR BÉLA gazdaságában ALSÓBERECKIBEN.

hetetlenek, úgyhogy előreláthatóan csak hetek múltán kerül sor az új buza ármegállapítására.

A zabtermelés fokozására nagy gondot fordít a kormány. Arról értesülünk, hogy tervbe vétetett a zab rögzített árának megállapítása.

Ez az ár a búzáéval teljesen egyenlő lenne és így alkalmas arra, hogy a zabtermelés fokozására bírja a gazdákat.

A rozs árának ügye ugyancsak szóba került. Itt arra törekszik a kormány, hogy megfelelő árral támogassa a termelést. Valószínű, hogy ennél a terménynél nem kerül sor a rögzített ár megállapítására, ellenben némileg mégis a búzához kötik. Ez abban állna, hogy a buza árának meghatározott hányadában százalékosan állapítanak meg a rozs árát.

Nem kevésbé fontos a tengeri órának az ügye. Az illetékesek szeretnék, ha a termelési keretek megfelelően megnőnének. Erre való tekintettel valószínű, hogy a csövestengerinek a rozséhoz hasonló intervenciók árát állapítanak meg, amely előreláthatóan kedvezőbb lesz a tavalyi intervenciók csövestengeri áránál.

Átalakult az Abauj—Borsod—Gömör— Kishont—Zemplén—Ungvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület

Április hó 13-án tartotta a Szarvasmarhatenyésztő Egyesület évi rendes közgyűlését Miskolcon, vitéz Oláh Gyula elnöke alatt. Vitéz Oláh Gyula megnyitó beszédében köszönetet mondott a Földművelésügyi Miniszter urnak az állattenyésztési törvény létrehozásáért. A törvényjavaslat előkészítése Batta Pál min. tanácsos, a miniszterium állattenyésztési ügyosztálya vezetőjének szívós energiával és szakavatott tudással végzett munkájának eredménye.

Majd dr. Horn Arthur az Országos Törzskönyvelő Bizottság és az OMGE képviselője üdvözlő szavaiban elismeréssel adózott az Egyesület vezetőségének a visszacsatolt felvidéki tenyészetek beszerzéséért, mellyel 63 uradalmi és népies tehenészet 942 drb tehénrel került az Egyesület irányítása és ellenőrzése alá.

Régi tenyésztői kívánságoknak megfelelően, élénk érdeklődés mellett mondotta ki a közgyűlés a szarvasmarhatenyésztő egyesület átalakulását Állattenyésztő Egyesületté.

A közgyűlés megválasztotta a távozó Thiringer László egyesületi igazgató munkásságának méltatása után az Egyesület új vezetőjét Zöld Lászlót. Thiringer László érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítette a közgyűlés. Z. L.

Alkalmazás

Jobb családból származó, jó modoru, ügyes lány vidékre, földbirtokos családhoz ajánlkozik gyermek mellé esetleg szobalánynak, június 1-től.

Szíves megkeresést a Kladóhívalba.

Vegyesek.

Halálozás. Abonyi Sándor, a herceg Lónyay Elemér bodrogolaszi uradalom nyug. számtartója egyesületünk igazgató-választmányának betegségéig egyik legagilisabb tagja elhunyt. A kiváló képességekkel megáldott, köztiszteletben állott gazdátársunk emlékét kegyelettel őrizzük. Nyugodjék békében.

Az országos mezőgazdasági kiállításon a vm.-i m. kir. gazdasági felügyelőség a zemplénvármegyei legeltetési társulatok és apaállattartására kötelezett közületek részére 10 drb. magyar és 42 drb. pirostarka — simentali bikát vásárolt és pedig részben készpénzzel, részben kamatmentes, illetve jutalékos hitellel. A magyar bikákat 900—1900 pengős, a pirostarka bikákat 900—1600 pengős darabonkénti árban vásárolták. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az egész vételárból mintegy 5770 P-t bon alakjában árvisszatérítés címén sajátjából utalt ki a vásárlóknak.

Lóvásár Tolcsván. A m. kir. központi lóvásárló bizottság június 12-én d. u. 3 órakor Tolcsván lóvásárt tart. 4—5 éves hátszlónak alkalmas melegvérű loért és hátszlóért 600—700 pengőt fizet.

Rendelkezésre bocsátják a permetezéshez szükséges meszet. Értesülésünk szerint a körzeti megbízottak megfelelő mézsmennyiséget fognak kapni, hogy emiatt fennakadás ne legyen.

Kedvezményes állami kölcsön szikes szántóföldek javítására. Mezőzombor, Taktaharkány, Tarcál és Tokaj községek szikes szántóföldjeinek megjavítására a földművelésügyi miniszter kedvezményes állami kölcsönt hajlandó nyújtani az 1—50 holdas ingatlanral rendelkező kisbirtokosoknak. Feltételek a fenti községek előjáróságainál, vagy egyesületünknel megtudhatók. A jelentkezési határidő június 15.

Kedvezményes áru külföldi tengeri. A m. kir. földművelésügyi miniszterium intézkedése alapján nagyobb mennyiségű külföldi tengerit fog a Futra (Budapest, V, Vigadó u. 6.) kedvezményes áron forgalomba hozni. A szóban lévő tengerit csakis sertéshizlalás céljaira fogja rendelkezésre bocsátani.

Holdpénz előleg a dohánytermelőknek. Azoknak a dohánytermelőknek, akik 3 kat. hold 800 négyszögöl, vagy ennél nagyobb területen termelnek dohányt és kellő biztosítékot nyújtanak, az 1940. évi dohánytermelésre engedélyezett területek minden egész kat. holdja után, a dohánytermeléssel kapcsolatos munkálatok költségeire a pénzügyminiszter engedélye alapján 60 pengő rendkívüli holdpénz előleget folyósítanak. Azok a dohánytermelők, akik dohánykertészeikkel kötött szerződés szerint kertészeiknek előleget nem nyújtanak, a kedvezményre igényt nem tarthatnak.

Felelős kiadó: Engelberth Rezső.

A M. KIR. HÁZIASSZONYKÉPZŐ ISKOLA BÁRCA (Kassa mellett)

A m. kir. földművelésügyi minisztérium új egyévfolyamu iskolájának célja a 15–20 év körüli leányok háziasszonyi és családayai hivatására való nevelése. A növendékek csak bentlakók lehetnek. A gyakorlati oktatást szolgálja az intézet modern, tökéletes berendezése és felszerelése (konyha, mosó-vasaló helyiség, munkaterem stb.), a külső gyakorlati oktatást pedig a kertészet, baromfitelep, sertésenyésztés, tehenészet, tejház és szántó föld. Tájékoztatást nyújt az intézet igazgatósága.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zemplénavarm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legmértányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat: haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbi biztosításokat, jelzálogkölcsonnel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat: lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelemek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérveszteség elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást: kirakat és ablakokra

Jégbiztosításokat: kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítványbiztosításokat: szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentuli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai érték küldeményekre.

Automobilok: tűz-, lopás-, törés és robbanási károkra, szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat: egyénekenkénti balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelegeken.

Állatbiztosításokat: igás- és tenyészállatokra.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a Vármegyei Gazdasági Egyesület, vagy a Társaság sátoraljauhelyi főügynöksége, Sátoraljauhely, Petőfi-utca 2. szám.